

1. Till nedanstående uppgifter skall lösningar redovisas, samt svar anges, på anvisad plats (endast lösningar och svar på detta blad, och på anvisad plats, beaktas).

- (a) Bestäm med hjälp av derivatans definition $f'(x)$ då $f(x) = \frac{x+1}{x}$. (2p)

Lösning:

$$\frac{f(x+h) - f(x)}{h} = \frac{\frac{1}{x+h} - \frac{1}{x}}{h} = -\frac{h}{h(x+h)x} \rightarrow -\frac{1}{x^2}$$

Svar: $-\frac{1}{x^2}$

- (b) Bestäm lokala max/min till funktionen $f(x) = 12x + 12x^2 - x^3$. (3p)

Lösning:

$$f'(x) = 12 + 24x - 3x^2 \quad x = 4 \pm \sqrt{16+4}$$

$$\begin{array}{c} 4-\sqrt{20} \quad 4+\sqrt{20} \\ \hline - \quad + \quad - \end{array} \rightarrow$$

$$f'(-2) < 0 \quad f'(0) > 0 \quad f'(10) < 0$$

Svar: lok min: $x = 4 - \sqrt{20}$ lok max: $x = 4 + \sqrt{20}$

- (c) Lös ekvationen $2|x+1| = 5 + 4x$. (3p)

Lösning:

$$x \geq -1: \quad 2x + 2 = 5 + 4x \quad -3 = 2x \quad x = \frac{-3}{2} \neq -1$$

$$x < -1: \quad -2x - 2 = 5 + 4x \quad -7 = 6x \quad x = \frac{-7}{6} < -1$$

Svar: $x = -7/6$

Var god vänd!

- (d) Ange den antiderivata till $f(x) = \frac{1}{x\sqrt{x}} - \frac{4}{x^3}$ som uppfyller $F(1) = 0$. (2p)

Lösning:

$$x^{-3/2} - 4x^{-3} = \frac{d}{dx} \left(\underbrace{\frac{x^{-1/2}}{-1/2} - 4 \frac{x^{-2}}{-2}}_{F(x)} + C \right)$$

$$F(1) = -2 + 2 + C = 0 \quad (\Rightarrow) \quad C = 0$$

$$-\frac{2}{\sqrt{x}} + \frac{2}{x^2}$$

Svar:

- (e) Låt $g(x) = \frac{x+1}{x}$ och $f(x) = \frac{x+4}{1-3x}$. Bestäm inversen till funktionen $f(g(x))$. (3p)

Lösning:

$$f(g(x)) = \frac{\frac{x+1}{x} + 4}{1 - \frac{3(x+1)}{x}} = \frac{1+5x}{-3-2x} = y$$

$$1+5x = (-3-2x)y \quad x = \frac{-1-3y}{5+2y} = f^{-1}(y)$$

$$f^{-1}(x) = \frac{-1-3x}{5+2x}$$

Svar:

- (f) Bestäm ekvationen för tangenten till f 's graf i punkten där $x = \pi/2$ för funktionen $f(x) = (x - \pi) \cos(2x)$. Ange också tangentens skärningspunkt med x -axeln. (3p)

Lösning:

$$f'(x) = \cos 2x + (x - \pi)(-2) \sin 2x$$

$$f'\left(\frac{\pi}{2}\right) = -1$$

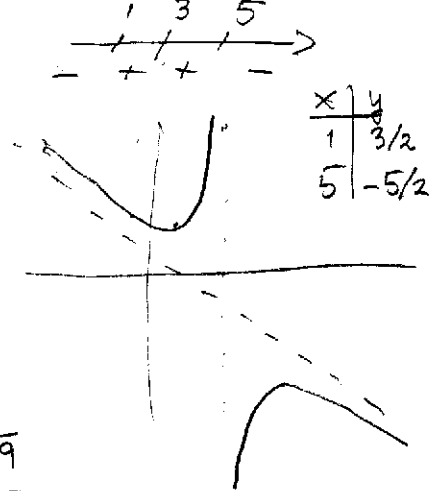
$$\text{tangent: } y = \frac{\pi}{2} - (x - \frac{\pi}{2}) = \pi - x$$

$$\text{skärning } x\text{-axel: } x = \pi$$

Svar: $y = \pi - x$ $x = \pi$

$$2/ f'(x) = -\frac{1}{2} + \frac{2}{(3-x)^2} = \frac{4-(3-x)^2}{2(3-x)^2} \quad x-3 = \pm 2$$

$$\lim_{x \rightarrow 3^\pm} f(x) = \mp \infty \quad f(x) - (1 - \frac{x}{2}) \rightarrow 0, x \rightarrow \pm \infty$$

$$3a/ (x+5)^2 + (y-10)^2 = 100 + 25 + 19 = 12^2$$

mp = (-5, 10) r = 12

$$3b/ 2x + 10 + 2yy' - 20y' = 0 \quad y' = -\frac{x+5}{y-10} = -\frac{5}{\pm\sqrt{19}}$$

$$4/ \frac{0}{0} \stackrel{H}{=} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1/2 - 1/2 \cdot (1+x)^{-1/2}}{2x} = \frac{0}{0} \stackrel{H}{=} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1/4 \cdot (1+x)^{-3/2}}{2} = \frac{1}{8}$$

$$5/ y' = (2Ax + B - 2(Ax^2 + Bx))e^{-2x}$$

$$y'' = (2A - 2B - 4Ax - 2(2Ax + B - 2Ax^2 - 2Bx))e^{-2x}$$

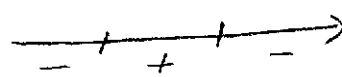
$$y'' - 4y = (2A - 2B - 4Ax - 4Ax - 2B)e^{-2x} \quad \left. \begin{array}{l} -8A = 1 \\ 2A - 4B = 0 \end{array} \right\} \begin{array}{l} A = -1/8 \\ B = -1/16 \end{array}$$

$$6/ x^2 + 4x + 4 = 25 + 20x + 4x^2 \quad x = \frac{-16 \pm \sqrt{16^2 - 4 \cdot 3 \cdot 21}}{16} = \left\{ \begin{array}{l} -7/3 \\ -3 \end{array} \right.$$

$$7a/ f'(x) = 1 - 5e^{-2x} - 3e^{2x} + 15 \quad f(x) = 16x + \frac{5}{2}e^{-2x} - \frac{3}{2}e^{2x} + C$$

$$f(0) = \frac{5}{2} - \frac{3}{2} + C = 1 \Leftrightarrow C = 0$$

$$7b/ x = \frac{\ln 3}{-2} \text{ eller } x = \frac{\ln 5}{2}$$

$$\begin{array}{l} f'(-10) \approx -5e^{20} < 0 \\ f'(0) = 16 > 0 \\ f'(10) \approx -3e^{20} < 0 \end{array}$$

$$8a/ \text{t.ex. dubbla vinklar } \frac{\cos^2 x}{\cos 2x} = \frac{1}{2} \frac{1 + \cos 2x}{\cos 2x}$$

$$8b/ \frac{x^5 + x^2}{x^6 + 1} = \frac{x^5 + x^2}{(x^3)^2 + 1}$$

$$9/ \text{Diagram of a circle with radius } r \text{ and angle } \theta. A = \frac{1}{2} r^2 \theta = \frac{1}{2} \theta = \frac{1}{2} (\arctan 2k - \arctan k)$$

$$\frac{dA}{dk} = \dots$$

$$10/ a/ f \text{ växande}$$

$$10b/ x = \frac{e^y - e^{-y}}{e^y + e^{-y}}$$

$$1 = \frac{d}{dx}(\quad) = \frac{d}{dy}(\quad) \cdot \frac{dy}{dx}$$

$$\Rightarrow \frac{dy}{dx} = \frac{1}{\frac{d}{dy}(\quad)} = (1 - x^2)^{-1}$$